بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبـان

هەرێمی كوردستانی عێراق
سەرۆكایەتی هەرێم
سەرۆك

بەناوی گەلەوە

بڕیار

ژمارە (٣٣) ساڵی ٢٠١١

بەپێی ئەو دەسەڵاتەی لە بڕگەی (١) ی مــاددەی (١٠) ی یاســای ســەرۆكایەتی هــەرێمی كوردســتان – عێــراق ی ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٠٥ی هەمواركراو پێمان دراوەو، بەپاڵپشتی ئەو یاساكارییەی پەرلەمانی كوردستان – عێراق كردویەتی لە دانیشتنی ژمارە (٨) لە ٢٠١١/١٠/١١ بریارماندا بە دەركردنی :

یاسای ژمارە (٢٠) ی ساڵی ٢٠١١
یاسای یەكەم هەمواركردنی یاسای هەمواركردنی جێبەجێ كردنی یاسای باجی دەرامەت
ژمارە (٢٦)ی ساڵی ٢٠٠٧ لە هەرێمی كوردستان – عێراق

ماددەی یەكەم :

بڕگەی (دووەم) لە ماددەی دووەمی یاسای ژمارە (٢٦) ی ساڵی ٢٠٠٧ هەڵدەوەشێتەوە و كاركردن بە بڕگەی (دووەم) لە بڕیاری ژمارە (٥٢٠) ی ساڵی ١٩٨٧ رادەگیرێت و لەهەرێمی كوردستان – عێراقدا ئەمەی دادێ جێی دەگرێتەوە:

(دووەم : ١- مامەڵەی بەخشینی یەك خانووی نیشتەجێ بوون یان یەك شوقەی نیشتەجێ بوون یان یەك پارچە زەویی ئامادە كراو بۆ نیشتەجێ بوون كەرووبەرەكەی لە (٨٠٠ م٢) زیاتر نەبێت كە لە نێوان دایك و باوك و رۆڵەكانیان یان لە نێوانی هاوسەراندا دەكرێت ، لە باجی دەرامەت دەبەخشرێت.

٢- ئەگەر پێ بەخشراو هەڵسوكەوتی گواستنەوەی موڵكایەتیی كرد لەو خانووە یان شــوقەی نیــشتەجێ بوونــە یــان پارچە زەوی ئامادە كراوە بۆ نیشتەجێ بوونی كە پێی بەخشراوە لە ماوەی پێنج ساڵ لە رۆژی تۆمار كردنی بە ناوی ئەوەوە لە فەرمانگەی تۆماری خانووبەرە (تاپۆ) ، ئەم هەڵسوكەوتە باجی دەرامەتی لە سەرە و مافی ئەو بەخشینە نایگرێتەوە كە لە بڕگەی (٢٠) ی ماددەی حەوتەم لە یاسای باجی دەرامەت ژمـارە (١١٣) ی سـاڵی ١٩٨٢ ی هەموار كراو و كار پێكراو لە هەرێمدا هاتووە) .

ماددەی دووەم :

بڕگەی (سێیەم) لە ماددەی (دووەم)ی یاسای ژمارە (٢٦) ی ساڵی ٢٠٠٧ هەڵدەوەشێتەوە و ، كاركردن بە جێبەجێ كردنی بە بڕگەی (٢٠) لە ماددەی (حەوتەم) ی یاسای ژمارە (١١٣) ی ساڵی ١٩٨٢ رادەگیرێـت و ، لـە هـەرێمی كوردستان — عێراقدا ئەمەی دادێ جێی دەگرێتەوە :

أ- خانوو یان شوقەی ئامادە كراو بۆ نیشتەجێ بوون لە كاتی گواستنەوەی موڵكایەتییەكەی بـە فرۆشـتن یـان هـەر رێگایەك لە رێگاكانی گواستنەوەی مۆڵكایەتی كە هەقی فرۆشتنەكەی هەر چەند بێت .

ب- یەك پارچە زەویی ئامادەكراو بۆ نیشتەجێ بوون بە مەرجێك رووبەری زەوی ناوبراو كە بۆ نیشتەجێ بوون ئامادە كراوە لە (٨٠٠ م٢) زیاتر نەبێت ، ئەگەر رووبەرەكەی لەو رادەیە زیاتر بوو ، زیادەكە باجی دێتە سەر .

ج- راسپێردراو سوود لەو بەخشینە وەرناگرێت كە لە هەر دوو بەندی (أ،ب) ی ئەم بڕگەیە دایە تەنیا بـۆ یـەك جـار نەبێت لە ماوەی پێنج ساڵ لە رۆژی وەرگرتنی بەخشینەكەوە .

ماددەی سێیەم : بڕگەی (هەشتەم) لە ماددەی (دووەم) ی یاسای ژمارە (٢٦) ی ساڵی ٢٠٠٧ هەموار دەكرێت و بەم جۆرەی دادێ دەخوێندرێتەوە :

(باجێكی بڕاوە دەسەپێندرێت بە رێژەیەكی روو لە زیادە لە بەهای خانووبەرە یان مافی هەڵسوكەوت كردن پێـی كە بە گوێرەی حوكمەكانی یاسای خەملاندنی بەهای خانووبەرە و سوودەكانی ژمارە (٨٥) ی ساڵی ١٩٧٨ دیاری كراوە یان هەقەكەی كە كامیان پترە بەسەر خاوەنی خانووبەرە یـان مـافی هەڵـسوكەوت كـردن پێـی لـە كـاتی گواستنەوەی موڵكایەتی یان مافی هەڵسوكەوت كردن بە هەر شێوازێك لە شێوازەكانی گواستنەوەی موڵكایەتی یان بەدەست هێنانی مافی هەڵسوكەوت یان گواسـتنەوەی وەك فرۆشـتن و گۆڕینـەوە و پێكهـاتن و وازهێنـان و لابردنی كۆبەشی (ازالة الشیوع) و پاكتاو كردنی وەقف یان بانەوانی (مساطحة) و كرێـچی هـەمان مامەڵـەی خاوەن موڵكی لەگەڵدا دەكرێت لە كاتی بەكرێ دانی ئەو خانووبەرەیـەی بـە گرێبەسـتی بانـەوانی (مـساطحة) كەوتووەتە بەر هەڵسوكەوتی ئەوەوە و، بە گوێرەی ئەمەی دادێ هەژمار دەكرێت :

١- رێژەی ٥٠٪ لەبەهای خەملێندراوی خانووبەرە یان هەقەكەی كامیان زیاترە دادەگیرێت بەر لەهەژمار كردنی باج

٢- ئەو بڕەی دەمێنێتەوە باجی دێتە سەر و بەم جۆرەی دادێ هەژمار دەكرێت :

أ- ١٪ تا (١٠٠,٠٠٠,٠٠٠) سەد ملیۆن دیناری عێراقی .

ب- ٢٪ بۆ ئەوەی لە (١٠٠,٠٠٠,٠٠٠) سەد ملیۆن دیناری عێراقی زیاتر بـوو تـا(٢٠٠,٠٠٠,٠٠٠) دوو سـەد ملیۆن دیناری عێراقی .

ج- ٣٪ بۆ ئەوەی لە (٢٠٠,٠٠٠,٠٠٠) دوو سەد ملیۆن دیناری عێراقی زیاتر بوو تا (٣٠٠,٠٠٠,٠٠٠) سێ سەد ملیۆن دینار عێراقی .

د- ٥٪ بۆ ئەوەی لە(٣٠٠,٠٠٠,٠٠٠) سێ سەد ملیۆن دینار عێراقی زیاتر بوو .

٣- بڕگەی (١) سەرەوە بەسەر ئەو پشك و بەشەی فرۆشراوانەی خانووبـەرەی جیـاكراوە بەشـێوەیەكی نافەرمیـشدا پیـادە دەكرێت بە ڕێژەی بەش یان پشك .

٤- حوكمەكانی بڕگەی (١)ی سەرەوە پیادە ناكرێت ئەگەر فرۆشیار موڵكایەتیی پشك یان بەشی ئەو خانووبەرەیەی هەیەتی گواست بێتەوە ، ئەگەر پتر لە ساڵێك بەسەر بەرواری گواستنەوەی پشك یان بەشەكەدا تێپەڕ نەبوو بێت

ماددەی چوارەم :

بڕگەی (چوارەم) لە ماددەی چوارەمی یاسای ژمارە (٢٦) ی ساڵی ٢٠٠٧ هەموار دەكرێت :

(چوارەم: بەڕێژەی ٥٪ باج بەسەر ئەو فەرمانبەرانەی هەرێمدا دەسەپێنرێت كە مووچەیان لە ملیۆنێك دینار بۆ تێكڕایـی پلـەكانی فەرمانبەریـەتی وكـەرتی تایبـەتی زیـاترە كـە بەفـەرمی تۆمـاركراوان وخـاوەن پۆسـت و پلـەی وەزیفی تایبەتن).

ماددەی پێنجەم :

ئەو یاسا و بڕیارانەی باج كە لە هەرێمی كوردستاندا لە كاردان هەر كاریان پـێ دەكرێـت بـەوەی لەگـەڵ حوكمـەكانی ئـەم یاسایەدا ناكۆك نەبن .

ماددەی شەشەم :

دەبێ وەزیری دارایی و ئابووری ڕێنمایی پێویست بۆ ئاسان جێبەجێ كردنی حوكمەكانی ئەم یاسایە دەربكات .

ماددەی حەوتەم :

دەبێ ئەنجومەنی وەزیران و لایەنانی پەیوەندیدار حوكمەكانی ئەم یاسایەدا جێبەجێ بكەن .

ماددەی هەشتەم :

كار بە دەقی هیچ یاساو بڕیارێكی ناكۆك لەگەڵ حوكمەكانی ئەم یاسایە ناكرێت .

ماددەی نۆیەم :

ئەم یاسایە لە ڕۆژی بلاْ كردنەوەی لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی كوردستان) دا كاری پێ دەكرێت .

مسعود بـارزانی

سەرۆكی هەرێمی كوردستـان- عێراق

هــەولـــێر

٢/تشرینی دووەم/٢٠١١ی زایینی

١١/گـەلارێـزان /٢٧١١ی كوردی

٦/ذوالحــــــجە/١٤٣٢ی كۆچی

هۆیەكانی دەرچوونی

بۆ سووك كردنی باری باج لەسەر شانی هاووڵاتیان وچاو خشاندنەوە بە بەخشینەكانی باج ، ئەم یاسایە ئەرێ كرا.